

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY
Inštitúcia Integrovaný Materských Škôl v Miškovci

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM: 028572

*A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Pedagógiai Programját a nevelőtestület bevonásával
készítette el:*

Csizmárné Gede Erika Judit

igazgató

Hatályos: 2025. szeptember 1.
Verzió: III.

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	4
1. Miskolci Integrált Óvodai Intézmény és.....	5
Tagintézményei Pedagógiai Programjainak elnevezése.....	5
2. A Pedagógiai Program működését, tartalmát meghatározó jogszabályok, dokumentumok és a nyilvánosságra hozatalának módja	7
3. Küldetésnyilatkozat.....	8
3.1. A MIÓVI bemutatása	9
3.1.1. Intézményi arculat.....	10
3.1.2. Óvodapedagógus kép.....	11
3.1.3. Nevelést-oktatást közvetlenül segítő alkalmazottak képe	11
3.1.4. Gyermekkép	11
3.1.5. A MIÓVI Jövőképe, alapelvei, értékei.....	12
5. Óvodai nevelés célja és feladatai	13
5.1. Az egészséges életmód alakítása	13
5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	14
5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	14
5.4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	15
6. A MIÓVI kapcsolatrendszere	16
7. Az óvodai élet tevékenységformái	18
7.1. Játék	18
7.2. Tevékenységben megvalósuló tanulás	18
7.2.1. Verselés, mesélés.....	18
7.2.2. Ének, zene, népi játék, tánc	19
7.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	19
7.2.4. Mindennapos mozgás.....	20
7.2.5. A külső világ tevékeny megismerése	20
7.3. Munka jellegű tevékenységek	20
8. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	21
9. A gyermekek fejlettségi szintjének mérése, értékelése, dokumentációja	23
9.1. A mérés, értékelés folyamata és dokumentációja	23
9.2. A dokumentum vezetésének MIÓVI szintű szabályozása	24
10. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének megvalósítása	24
10.1. Óvodánk nevelési gyakorlata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében.....	25
10.1.1. Eljárásrend sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése esetén	27
10.2. Óvodánk nevelési gyakorlata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében	28

10.2.1. Eljárásrend BTMN gyermekek integrált nevelése esetén.....	29
10.3. Óvodánk nevelési gyakorlata a kiemelten tehetséges gyermekek nevelése terén	30
11. Óvodánk gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	31
11.1. Kapcsolattartás a gyermekvédelemben partner szervezetekkel	33
1. sz. melléklet.....	35
Óvodai Fejlesztő Program	35

Bevezető

A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény (a továbbiakban: MIÓVI) 30 szakmai autonómiával rendelkező tagintézménye egységes szemlélet mentén biztosítja a gyermekek sokszínű és inkluzív óvodai nevelését Miskolc város területén. Pedagógiai munkánkat az Óvodai nevelés országos alapprogramjának iránymutatása alapján, a helyi közösségek értékeire, hagyományaira és az intézményi partneri igényekre építve alakítottuk ki.

Intézményünk nevelőtestülete olyan pedagógiai programot dolgozott ki, amely a jogszabályi előírások mellett figyelembe veszi a gyermekek egyéni szükségleteit, a korszerű neveléstudományi elveket, valamint az óvodapedagógusaink szakmai tapasztalatait. A program átdolgozását a jogszabályi környezet változása, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosítása, valamint az intézmény saját belső fejlesztési igényei és a külső környezeti kihívások tették indokolttá.

A MIÓVI szakmai működését tíz szakmai munkaközösség támogatja, melyek a folyamatos tanulás, az egymástól való tanulás és a tudásmegosztás kultúráját képviselik. Közösségeinkre a konstruktív együttműködés, az elhivatottság és az innovációra való nyitottság jellemző. Pedagógiai Programunk közös alapelvek és célrendszer mentén egységet teremt, ugyanakkor teret ad tagintézményeink egyedi arculatának, nevelési sajátosságainak és értékeinek bemutatására is.

Kiemelt nevelési feladataink között szerepel a fenntarthatóság pedagógiájának gyakorlati megvalósítása, a természettel való harmonikus kapcsolat kialakítása, az egészséges életmód szokásrendszerének megalapozása, valamint a nemzeti identitástudat és a helyi néphagyományok ápolása. Óvodai életünkben különös jelentőséget kapnak a közösen átélt jeles napok, az ünnepekre való készülődés, melyek hozzájárulnak a közösségi érzés erősítéséhez, a hagyományok megéléséhez, továbbadásához.

Intézményünk több tagóvodája eredményesen vett részt az EFOP-3.1.5 és EFOP-3.1.3 uniós projektekben, melyek keretében megvalósuló képzések, mentori támogatások és horizontális tanulási lehetőségek segítették a pedagógiai tevékenység hatékonyságának növelését, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekek esélyteremtő nevelésére és a lemorzsolódás megelőzésére.

Valljuk, hogy a gyermek nevelése elsődlegesen a család joga és kötelessége, az óvoda pedig a családok partnereként támogatja az egyéni, eltérő ütemű fejlődést, a boldog gyermekkor kiteljesedését.

A MIÓVI igazgatósága számára meghatározó érték a „jó itt lenni” érzésének megteremtése. Olyan intézményi környezet kialakítására törekszünk, ahol a gyermek biztonságban, szeretetteljes, támogató légkörben nevelkedik, és ahol az alkalmazotti közösség elhivatottsága, szakmai tudása és értékrendje garanciát jelent a nevelőmunka magas színvonalára.

Miskolc, 2025. szeptember 1.

Csizmárné Gede Erika Judit
igazgató

1. Miskolci Integrált Óvodai Intézmény és

Tagintézményei Pedagógiai Programjainak elnevezése

Sorszám	Tagintézmény megnevezése	Tagintézmény címe	Helyi Pedagógiai Programjának elnevezése
1	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény	3534 Miskolc, Batsányi János utca 2.	Integrált program
2	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Avastetői Tagóvodája	3524 Miskolc, Hajós Alfréd utca 3.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Avastetői Tagóvodájának Helyi Pedagógiai Programja
3	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Bársony János Úti Tagóvodája	3531 Miskolc, Bársony János utca 27.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Bársony János Úti Tagóvodája Pedagógiai Programja
4	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Belvárosi Tagóvodája	3530 Miskolc, Vörösmarty utca 64.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Belvárosi Tagóvodája Helyi Pedagógiai Programja
5	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Benedek Elek Tagóvodája	3516 Miskolc, Szolártsik tér 1.	MIÓVI Benedek Elek Tagóvodájának Pedagógiai Programja
6	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Brunszvik Teréz Sport Tagóvodája	3525 Miskolc, Mátyás Király utca 17.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Brunszvik Teréz Sport Tagóvodája Helyi Pedagógiai Programja
7	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Bulgárföldi Tagóvodája	3534 Miskolc, Fazola Henrik utca 4. B épület 1. ajtó	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Bulgárföldi Tagóvodája „Gyermekvilág” Pedagógiai Programja
8	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Diósgyőri Tagóvodája	3534 Miskolc, Árpád utca 4/a.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Diósgyőri Tagóvodája „Csemeték” Helyi Pedagógiai Programja
9	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Dózsa György Úti Tagóvodája	3525 Miskolc, Dózsa György utca 36.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Dózsa György Úti Tagóvodája „Komplex Prevenációs Részadaptáció” Pedagógiai Programja
10	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Eszterlánc Néphagyományörző Tagóvodája	3530 Miskolc, Hadirokkantak útja 14.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Eszterlánc Néphagyományörző Tagóvodája Pedagógiai Programja
11	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény József Úti Tagóvodája	3531 Miskolc, József utca 2.	MIÓVI József Úti Tagóvodája „Kerek-Világ” Pedagógiai Programja
12	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Kassai Úti Tagóvodája	3526 Miskolc, Kassai utca 17.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Kassai Úti Tagóvodája Helyi Pedagógiai Programja
13	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Katowice Sport Tagóvodája	3526 Miskolc, Katowice utca 33.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Katowice Sport Tagóvodája Pedagógiai Programja
14	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Középszer Úti Tagóvodája	3529 Miskolc, Középszer utca 5.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Középszer Úti Tagóvodája „Egészség, Mozgás, Környezet, mint a jövőnk alapja” Pedagógiai Programja

1. Miskolci Integrált Óvodai Intézmény és Tagintézményei Pedagógiai Programjainak elnevezése			
Sorszám	Tagintézmény megnevezése	Tagintézmény címe	Helyi Pedagógiai Programjának elnevezése
15	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Leszih Andor Úti Tagóvodája	3524 Miskolc, Leszih Andor utca 6.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Leszih Andor Úti Tagóvodája Pedagógiai Programja
16	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Mesevár Tagóvodája	3534 Miskolc, Könyves Kálmán utca 34.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Mesevár Tagóvodája „Varázslatos Természet” Pedagógiai Programja
17	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény	3534 Miskolc, Batsányi János utca 2.	A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Játék, Mese, Környezetvédelem és Hagyományápolás Óvodai Nevelésünkben Pedagógiai Programja
18	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Napraforgó Sport Tagóvodája	3529 Miskolc, Gesztenyés utca 18.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Napraforgó Tagóvodája „Egészség, Mozgás, Környezet, mint a jövőnk alapja” Pedagógiai Program
19	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Nyitnikék Sport Tagóvodája	3533 Miskolc, Andrassy utca 53/a	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Nyitnikék Sport Tagóvodája „Lépésről-Lépésre” Helyi Pedagógiai Programja
20	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Petneházy Úti Tagóvodája	3529 Miskolc, Petneházy utca 4.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Petneházy Úti Tagóvodájának „Környezeti Nevelés a Fenntarthatóság Jegyében” Helyi Pedagógiai Programja
21	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Pitypang Sport Tagóvodája	3528 Miskolc, Fövényszer utca 35.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Pitypang Sport Tagóvodája „Környezettudatos Gondolkodás Megalapozása” Pedagógiai Programja
22	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Selyemréti Sport Tagóvodája	3527 Miskolc, Selyemrét utca 38.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Selyemréti Sport Tagóvodája Pedagógiai Program Mozgásközpontú Óvodai Program
23	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Stadion Sport Tagóvodája	3534 Miskolc, Stadion utca 47/a.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Stadion Sport Tagóvodája „Mozgásműveltség Fejlesztő Óvodai Nevelési” Pedagógiai Programja
24	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Százszorszép Tagóvodája	3530 Miskolc, Serház utca 1.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Százszorszép Tagóvodája Helyi Pedagógiai Programja
25	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szeder Úti Tagóvodája	3533 Miskolc, Szeder utca 2/a.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szeder Úti Tagóvodája „Környezetvédelem Tolnai Gyuláné Módszerével” Helyi Pedagógiai Programja

**1. Miskolci Integrált Óvodai Intézmény és
Tagintézményei Pedagógiai Programjainak elnevezése**

Sorszám	Tagintézmény megnevezése	Tagintézmény címe	Helyi Pedagógiai Programjának elnevezése
26	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szilvás Sport Tagóvodája	3529 Miskolc, Szilvás utca 37.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szilvás Sport Tagóvodája Pedagógiai Programja
27	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szivárvány Tagóvodája	3534 Miskolc, Kacsóh Pongrácz utca 8.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szivárvány Tagóvodájának „Játékvilág” Pedagógiai Programja
28	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szlovák Nemzetiségi Tagóvodája Szlovák nyelven: Institúcia Integrovaný Materských Škôl v Miškovci Slovenská Národnostná Materská Škola	3510 Miskolc, Fő utca 103.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Szlovák Nemzetiségi Tagóvodája Institúcia Integrovaný Materských Škôl V Miškovci Slovenská Národnostná Materská Škola A „Lépésről-Lépésre” Óvodai Fejlesztő Program Adaptációja Pedagógiai Programja
29	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Tündérvilla Sport Tagóvodája	3531 Miskolc, Aba utca 49.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Tündérvilla Sport Tagóvodájának Pedagógiai Programja
30	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Vadász Úti Tagóvodája	3518 Miskolc, Vadász utca 2.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Vadász Úti Tagóvodája Helyi Pedagógiai Programja Adaptáció: A Lépésről-Lépésre Minősített Óvodafejlesztő Program alapján
31	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Várhegy Úti Tagóvodája	3519 Miskolc, Várhegy utca 2.	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Napraforgó Tagóvodája „Egészség, Mozgás, Környezet, mint a jövőnk alapja” Pedagógiai Program

**2. A Pedagógiai Program működését, tartalmát meghatározó jogszabályok,
dokumentumok és a nyilvánosságra hozatalának módja**

- A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkt.).
- A 229/2012.(VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról. (továbbiakban: Nkt. Vh.)
- A 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (továbbiakban: Njtv.).
- A 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről (továbbiakban: Cstv.).
- A 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (továbbiakban: Pútv.).
- A 403/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról.

- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet - a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- A 661/2023. (XII. 29.) Korm. rendelet az egyes fenntartók által kifizetendő esélyteremtési illetményrészhez kapcsolódó támogatásról, valamint a 2024. évi kiegészítő költségvetési támogatásról, továbbá a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosításáról.
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gytv.).
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (továbbiakban: ÓNOAP).
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (továbbiakban: EMMI rendelet).
- 419/2024. (XII.23.) Korm. rendelet - a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 77/2025.(IV.15.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Alapító Okirata

A Pedagógiai Program Nyilvánosságra hozatalának módja:

- KIR (Köznevelési Információs Rendszer) rendszerben az intézményi közzétételi lista részeként
- Az intézmény honlapján

A Nevelőtestület számára:

- a nevelőtestület valamennyi tagja e-mail útján pdf. formátumban megkapja a módosított Pedagógiai programot
- Az intézmény honlapján: www.miovi.hu

A Szülői Szervet számára:

- Az intézmény honlapján
- szülő kérésére előre egyeztetett időpont alapján megtekinthető (igazgató, tagintézmény-igazgató) és kérhető pdf. formátumban

Egyéb partnerek számára:

- szóbeli tájékoztatás,
- az intézmény honlapján.

3. Küldetésnyilatkozat

Mottó: „A gyermek olyan, mint a pillangó a szélben. Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket? Mindegyik más, mindegyik különleges, mindegyik gyönyörű.”

(ismeretlen szerző)

A MIÓVI küldetése, hogy tagóvodáiban a gyermekeket biztonságot nyújtó, elfogadó, szeretetteljes és inspiráló környezet vegye körül, amelyben minden kisgyermek megélheti az óvodáskor örömeit, kibontakoztathatja képességeit, és felkészülhet az iskolai életre – testi, lelki és szociális értelemben egyaránt.

Nevelőtestületeink elkötelezett a gyermekközpontú, inkluzív pedagógiai szemlélet mellett, amelyben kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyermek egyéni fejlődési ütemének, adottságainak, érdeklődésének és szociokulturális háttérének. Intézményeink pedagógusai és az őket segítő szakemberek – szaktudásuk, empátiájuk és együttműködésük révén – biztosítják a sokoldalú, differenciált fejlesztést, miközben tiszteletben tartják a gyermekek jogait, és támogatják önkifejezésüket, önértékelésük és énképük fejlődését.

Küldetésünk, hogy:

- kiegészítsük és megerősítsük a családi nevelés értékeit, biztosítva a boldog, harmonikus óvodás éveket;
- olyan nevelési környezetet teremtsünk, amelyben a gyermek, a szülő és a nevelésben részt vevő alkalmazott egyaránt biztonságban, megbecsülve és elégedetten érezheti magát;
- partnerei legyünk a családoknak a gyermek személyiségének kibontakoztatásában, nyitott és együttműködésen alapuló kapcsolatrendszerrel működtetve;
- értékünként kezeljük az egészséget, a környezettudatosságot, a társadalmi sokszínűséget, a toleranciát és az erkölcsi nevelés alapelveit;
- olyan intézményi működést biztosítsunk, amely nyitott a társadalmi környezet változásaira, de értékeiben stabil, szakmailag megalapozott és fejlődésre törekvő.

Hisszük, hogy az óvodai nevelés alapja a szeretetteljes, biztonságos és elfogadó közösség, amelyben a gyermek megélheti egyediségét, és megtalálja saját helyét a közösségben. Munkánk során minden nap azon dolgozunk, hogy a MIÓVI-ban nevelt gyermekek szilárd alapokkal, magabiztosan és kiegyensúlyozottan kezdhessék meg iskolai életüket.

3.1. A MIÓVI bemutatása

A Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése akként döntött, hogy a Miskolci Integrált Óvodai Intézményt 30 feladatellátási hellyel 1 székhely és 29 tagintézménnyel fenntartásában működteti. A MIÓVI élén az igazgató áll, akinek munkáját 1 fő általános-, 1 fő szakmai- és 1 fő esélyegyenlőségi igazgatóhelyettes, valamint 29 fő tagintézmény-igazgató segíti. Az adminisztratív feladatokat óvodai körzetekre bontva intézményi titkárok látják el.

Az intézményeink karbantartási feladatait a Miskolci Közintézmény-működtető Központ (továbbiakban: MKMK) munkatársai végzik a kialakult eljárásrendnek megfelelően. A feladatellátás kiterjed minden tagintézmény külső és belső területére, állagának megóvására. A feladatok tervszerűen, rendszeresen igénybejelentés alapján végzett tevékenységek.

Az infrastrukturális feltételek korszerűsítését a költségvetés és a takarékos gazdálkodás határozza meg. A gyermekek szenzitív, igényes környezetét az alkalmazotti közösség teremti és óvja meg.

Az intézmény igazgatója, a szakmai, munkáltatói és a gazdálkodási jogkört gyakorolja. Az igazgató munkáját közvetlenül az igazgatóhelyettesek segítik az általános, szakmai, esélyegyenlőségi területek dominanciájával. A tagintézmények vezetését igazgatói döntések végrehajtása által tagintézmény igazgatók végzik. Az óvodapedagógusok munkáját dajkák, pedagógiai asszisztensek, gyógypedagógiai asszisztensek, gyógypedagógusok, óvodapszichológusok és óvodai szociális segítők segítik. Óvodapedagógusaink jól képzettek, akik vallják a tevékenységen keresztül megvalósuló tapasztalatszerzés erejét és fontosságát. Az óvodapedagógusok az egyéni érdeklődésüknek és a lehetőségeiknek megfelelően képzések által és önképzéssel bővítik szakmai ismereteiket.

A MIÓVI tíz szakmai munkaközösséghez való csatlakozási lehetőséggel támogatja az intézmény óvodapedagógusait. Az óvodai nevelés tevékenységi területeinek jelentékeny részét, lefedik a munkaközösségek, másfelől támogatást nyújtanak az inkluzív szemléletű befogadás kialakításához.

Az intézményünkben az értesítendő hozzátartozókat, szülőket a Szülői Szervezet képviseli és kapcsolatot tart az intézmény igazgatóságával. Tevékenységük során hozzájárulnak az intézmény hatékony működéséhez.

Tagintézményeink alapítványokat működtetnek, amelyet a gyermekek és az óvoda javára hoztak létre. Az alapítvány a bevételét az óvoda szépítésére, fejlesztő eszközök vásárlására, illetve a gyermekeknek szóló kulturális élmények biztosítására fordítják.

A tagintézmények nevelési gyakorlatai különbözőek. A megteremtett sajátos arculatukat folyamatosan fejlesztik és keresik a változások lehetőségeit is, illetve éltetik azon hagyományait, amelyek az évek során beváltak, megszilárdultak.

A MIÓVI a fenntartói források kiegészítéseként figyeli a pályázati lehetőségeket, bővíti a partnerkapcsolatait a civil szervezetekkel és alapítványokkal. A MIÓVI igazgatójának és helyetteseinek célja az óvodák hatékony működtetése. Fontosnak tartjuk a szervezetben, hogy a tudásmegosztás által szakmailag gazdagodjon az alkalmazotti közösség, akik többnyire büszkén vállalják, hogy a MIÓVI szakmai közösségének tagjai.

A tagintézményeink színes arculattal várják az érdeklődő szülőket, hogy minden gyermek a képességeinek, egyéni, eltérő érési ütemének, és kiemelkedő területeinek megfelelő intézmény boldog óvodása lehessen.

3.1.1. Intézményi arculat

Pedagógiai Programunk Intézményi arculatát az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározottakkal koherensen vallja, hogy:

- ❖ Az óvodáskorú gyermek nevelése a család feladata, amely kiegészül az óvodai neveléssel a gyermek harmadik életévétől az iskolai alkalmasságig.
- ❖ Az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő feladatok megvalósításával támogatja a családokat.
- ❖ Intézményeinkben a legfontosabb a gyermek egyéni, eltérő érési ütemének figyelembevétele és a gyermeki személyiség tisztelete.

- ❖ A nevelés fejlesztés, barátságos, feltétel nélküli szeretetteljes, gondoskodó, szenzitív környezetben, érzelmi biztonságban valósul meg.
- ❖ Támogatjuk az integrált, inkluzív és differenciált nevelést, a hátránykompenzációt és a tehetségigérek fejlesztését.
- ❖ Hangsúlyozzuk a szabad játék tiszteletét és a tevékenységeken keresztül szerzett megtapasztalás fontosságát és fejlesztő erejét.
- ❖ A nevelőtestület és az alkalmazotti közösség hivatástudata kiemelkedő.

3.1.2. Óvodapedagógus kép

- ❖ A gyermekek irányába mutatott magatartása: kedves, figyelmes, gondoskodó, inkluzív szemléletű.
- ❖ Szülőkkel szemben támogató, segítő, együttműködő, empatikus magatartást tanúsít.
- ❖ Képes tolerálni a különbözőséget, és alkalmazni az egyenlő bánásmód elvét.
- ❖ Pozitív gondolkodás jellemzi.
- ❖ Következetes.
- ❖ Konfliktuskezelő, problémamegoldó képessége kiemelkedő.
- ❖ Képes a szakmai fejlődésre, nyitott a képzési, önképzési lehetőségekre.
- ❖ Szakmai hitelesség jellemzi.
- ❖ Képes a konstruktív együttműködésre.

3.1.3. Nevelést-oktatást közvetlenül segítő alkalmazottak képe

- ❖ Gyermekszeretet, gondoskodás jellemzi.
- ❖ Az óvodapedagógusokkal képes a konstruktív együttműködésre a feladatait pontosan, megbízhatóan végzi.
- ❖ Nyugodt, barátságos, empatikus, munkája iránt igényes.
- ❖ Önállóan végzi a tevékenységét.
- ❖ Képes az alkalmazkodásra.

3.1.4. Gyermekkép

- ❖ Szívesen jár óvodába, betartja a szokás és szabályrendszer elemeit.
- ❖ Tevékenységeire jellemző a motiváltság, érdeklődésnyitottság, értő figyelem.
- ❖ Képes a szeretet megélésére, érzelmei uralására.
- ❖ Mozgásigénye nagy.
- ❖ Képes a természeti és társadalmi környezet értékeinek megóvására, tiszteletére.
- ❖ Bátran kommunikál.
- ❖ Nyitott az őt körülvevő felnőttek társaságára.
- ❖ Szívesen vesz részt a napi tevékenységekben.
- ❖ Az egészséges életvitel szokásaira igénye van.

„Dorothy Law Nolte: Egy élet a kezében

*Ha a gyerekek kritizálva élnek,
Megtanulnak megbélyegzettnek lenni.
Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek,
Megtanulnak veszekedni.
Ha a gyerekek kicsúfolva élnek,*

*Megtanulnak szegénylőnek lenni.
Ha a gyerekek megszegyenítve élnek,
Megtanulják bűnösnek érezni magukat.
Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak türelmesnek lenni.
Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bízni.
Ha a gyerekek dicsérve élnek,
Megtanulják az igazságosságot.
Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,
Megtanulnak hittel élni.
Ha a gyerekek megerősítve élnek,
Megtanulják magukat szeretni.
Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
Megtanulják megtalálni a szeretetet a világban!”¹*

3.1.5. A MIÓVI Jövőképe, alapelvei, értékei

Óvodáinkban olyan nevelést biztosítunk, ahol:

- ❖ lehetőséget biztosítunk a szabad óvodaválasztásra és az átjárhatóságra,
- ❖ a családdal együttműködve boldog óvodás éveket nyújtunk,
- ❖ partneri panaszokat empátikus attitűddel, problémamegoldó magatartással kezeljük,
- ❖ jól érzi magát és elégedett a gyermek, a szülő és a nevelésben részt vevő alkalmazott,
- ❖ felismerjük a tehetség ígéretét és támogatjuk fejlődésében,
- ❖ támogatást nyújtunk a hátrányok csökkentésében, leküzdésében, felzárkóztatásban,
- ❖ biztosítjuk a gyermekek fejlődését szakemberek bevonásával,
- ❖ esélyt teremtünk az arra rászorulóknak,
- ❖ a gyermek alkotó részese az óvoda mindennapi életének,
- ❖ érvényesülnek a gyermeki és szülői jogok,
- ❖ érték az egészség, a helyes viselkedés, a természeti és társadalmi környezet, a másság elfogadása, a tolerancia,
- ❖ a gyermek képessé válik az önkifejezésre és befogadásra,
- ❖ az óvoda nyitottságával, rugalmasságával alkalmazkodik a társadalmi környezet változó igényeihez,
- ❖ jó munkahelyi légkör jellemzi az óvodáinkat,
- ❖ segítő, támogató attitűd jellemzi az alkalmazotti közösséget,
- ❖ elkötelezettek vagyunk a fejlődés iránt,
- ❖ értéket teremtünk.

Nevelőtestületünk az alapelvek, értékek közvetítése érdekében gondoskodik:

- ❖ a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- ❖ a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,

¹ [Színnel lélekkel: Dorothy Law Nolte: Egy élet a kezekben \(szinnellekkel.blogspot.com\)](http://szinnellekkel.blogspot.com) Megtekintés: 2025. augusztus 2.

- ❖ gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről,
- ❖ a szabad játékra és a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek, emberi értékek megtapasztalásának lehetőségéről,
- ❖ a gyermek egészséges, optimális fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről,
- ❖ a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében és a helyi pedagógiai programunkban biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét és a társadalmi integrálását.

5. Óvodai nevelés célja és feladatai

Az óvodai nevelés célja az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, valamint a gyermeki személyiség fejlesztése. Ezeknek a céloknak megfelelően az óvodai nevelés feladatai közé tartozik:

- ❖ az egészséges életmód kialakítása,
- ❖ az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés,
- ❖ valamint az anyanyelvi, értelemfejlesztés és nevelés megvalósítása.

5.1. Az egészséges életmód alakítása

Cél: az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, az egészséges élethez szükséges alapkészségek, képességek kialakítása.

Feladat:

- ❖ a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- ❖ a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- ❖ a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- ❖ az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- ❖ életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- ❖ a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- ❖ a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

- ❖ megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenció és korrekció testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Cél: képességek, tulajdonságok fejlődésének elősegítése, amelyek alkalmassá teszik a gyermekeket arra, hogy önérvényesítési törekvéseiket összehangolják a közösségi élet normáival.

Feladat:

- ❖ a gyermekek nyitottságára építve, szűkebb és tágabb környezetük megismerésének támogatása,
- ❖ nemzeti identitástudat és hazaszeretet megalapozása,
- ❖ érzelmekben gazdag óvodai élet szervezése, sikerélmény biztosítása,
- ❖ a gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése mellett az éntudat alakítása,
- ❖ a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységeinek alakítása és az önkifejező törekvéseik támogatása,
- ❖ társaikhoz való alkalmazkodás önuralmuk, együttműködő képességük és toleranciájuk fejlesztése,
- ❖ a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának, szokás- és normarendszerének megalapozása,
- ❖ a nemzetiséghez tartozó gyermekek eltérő életmódjának, kultúrájának kölcsönös elfogadtatása,
- ❖ a gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be,
- ❖ a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek érzelmi és erkölcsi fejlődését segítő korrekció és kompenzációs fejlesztések, speciális fejlesztő tevékenységek biztosítása, ha szükséges, külső szakemberek segítő közreműködésével.

5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél: az anyanyelv szeretetére és megbecsülésére nevelés. Olyan gyermekek nevelése, akik az életben bátran, érthetően, gazdag szókinccsel, változatosan fejezik ki magukat.

Feladat:

- ❖ beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel a kommunikáció különböző formáinak alakítása: nonverbális kommunikáció, metakommunikáció,
- ❖ a gyermekek már meglévő anyanyelvi képességeinek differenciált fejlesztése,
- ❖ a gyermekek természetes beszéd - és kommunikációs kedvének fenntartása, gyermeki kérdések ösztönzése, meghallgatása,
- ❖ élmények és tapasztalatok szerzése a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- ❖ spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismereteinek rendszerezése, bővítése,
- ❖ a gyermekek természetes kíváncsiságára és tevékenységi vágyára építve, a környező világot megismerni akaró képességek kibontakoztatása, fejlesztése.

5.4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

- ❖ Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
- ❖ A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
- ❖ A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
- ❖ A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
- ❖ A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Hetirendi javaslat

Intézményünkben a tevékenységek alapja a kötetlenség, kivétel a szervezett mozgás, melyek heti egy, illetve két alkalommal, kötelező jelleggel, előre megtervezett napokon valósulnak meg. A verselés, mesélés; ének, zene, énekes játék, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; a külső világ tevékeny megismerése mind az osztott, mind az osztatlan csoportban kötetlen formában kerülnek megszervezésre. A tevékenységi rendszer mellett jelen van az értelmi, érzelmi, akarati, testi, szociális nevelés is.

Napirendi javaslat

A MIÓVI intézményeiben alkalmazott napirend, megtalálható a helyi pedagógiai program dokumentumaiban. A napirend rugalmas, folyamatos, igazodik a szervezett tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, igényeihez a helyi szokás és szabályrendszer figyelembevételével. A napirend összeállításánál tiszteltben tartjuk a szabad játékot és a tevékenységen keresztül szerzett tapasztalatok fontosságát.

A gyermekek személyiségének fejlesztése a megfelelő, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Ünnepek

Az ünnep a maga sajátos tartalmával, külső megjelenésével különleges érzelmek átélésére ad lehetőséget. A közös készülődések, tervezgetések távlatot jelenthetnek a gyermek számára. Az ünnep célját akkor éri el, ha az óvoda mindennapjaitól eltérő külsőségek között zajlik, szervezésében a gyermekek is részt vesznek, koruknak megfelelő tevékenységgel. Amennyiben lehetséges, a szülőket is bevonjuk az előkészületekbe, az ünnepi események lebonyolításába. Az

óvodapedagógusok lehetőséget teremtenek arra, hogy a család és az óvoda között elmélyült kapcsolat alakuljon ki, egymás szokásait, értékrendjét jobban megismerhessük, közelítsük nevelési elveinket. A gyermekek életkoruktól függetlenül – de figyelembe véve életkori sajátosságait – minden ünnepen részt vesznek. A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megtervezett kirándulásokat, sportnapokat, kulturális eseményeket, s az ezekre való felkészülést. Az óvodai ünnepek, ünnepélyek, jeles napok nyitott, vagy zárt megrendezését az óvodapedagógusok döntenek el figyelembe véve a gyermekek fejlettségét, az óvoda hagyományait, a gyermekek és a szülők igényeit. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplő ruha felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt. A nevelési év során nyílt és zárt formában ünnepeljük a természeti és társadalmi jeles napokat. Figyelembe vesszük az értékteremtő hagyományok megteremtését és éltetését. A szülőkkel együttműködve a mindenkor járványügyi szabályoknak megfelelően szervezzük és valósítjuk meg rendezvényeinket. Az ünnepek szervezésénél figyelembe vesszük, hogy a 3-7 éves gyermekek érzelmeiken keresztül látják a világot. Arra emlékeznek szívesen, ami lelküket, érzékszerveiket megragadja. Ezért az ünnepi készülődés a külsőségekben való megjelenítésén túl, élményt nyújtó tevékenységeket jelent számukra.

Az ünnepek dokumentálását a csoportnaplókban az érzelmi nevelés és szocializáció foglalja magában, tartalmazza az ünnepekhez, valamint az eseményekhez kapcsolódó tervezési-szervezési feladatokat. Az ünnepek, jeles napok részletes tervei megtalálhatók a Miskolci Integrált Óvodai Intézmény tagintézményeinek munkatervében és pedagógiai programjában.

6. A MIÓVI kapcsolatrendszere

A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény kapcsolatrendszere

Alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet.

Óvoda – család- szülői közösségek, szervezetek, értesítendő hozzátartozó

Cél az együttműködésen alapuló, bizalomra épülő partneri kapcsolat kialakítása a hatékony nevelés érdekében. A MIÓVI alkalmazotti közössége arra törekszik, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük és fejlesszük a gyermeket. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés. Elvünk, hogy a jó kapcsolat semmi mással nem pótolható. Igyekszünk az együttműködés formáit körültekintően megszervezni, mely az információk áramlását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni. Fontos számunkra, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.

Együtt a családokkal

A családokkal való együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremtet meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőtten és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az

örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvodapedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítéletmentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok bevonódását az intézmény életébe. A gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybe vételéhez.

Az együttműködés alapelvei

- ❖ Kölcsönös nevelőtársi viszony, mely minden előítélettől mentes, kölcsönös bizalom.
- ❖ Az óvodapedagógus irányító és modell szerepe.
- ❖ A családi hagyományok és értékek megőrzése.
- ❖ Az óvoda működésének és nevelési programjának megismertetése.
- ❖ A családi nevelés segítése, egyéni igények figyelembevétele.

Az együttműködés formái

- ❖ célok tisztázása, egyeztetése, azonos követelményrendszer kialakítása,
- ❖ a fejlődés közös értékelése,
- ❖ pedagógus, más fejlesztő szakember tanácsa, módszertani segítségnyújtása,
- ❖ közös programok szervezése,
- ❖ szülői értekezlet,
- ❖ egyéni konzultáció,
- ❖ fogadóóra,
- ❖ családlátogatás,
- ❖ tanácsadás.

A **Szülői Szervezet** és az **Óvodaszék** figyelemmel kíséri az óvodában folyó nevelőmunka eredményességét, a gyermeki jogok érvényesülését, gyakorolja törvényes jogait az óvodai nevelőmunkával kapcsolatban, segít az óvoda és családi nevelés összhangjának megteremtésében

Egészségügyi intézmények

A gyermekek egészséges fejlődésének folyamatos vizsgálatát, ellenőrzését az óvoda orvosa, védőnője, fogorvosa látja el.

A kapcsolattartás formái:

- ❖ Évente egy alkalommal minden csoportban orvosi vizsgálat elvégzése, az egészségügyi problémákkal küzdő gyermekek szakorvosi rendelésre történő beutalása.
- ❖ Évente egy alkalommal fogászati szűrés.

A MIÓVI és a fenntartó kapcsolata

Célunk a kapcsolat lehetőségeinek folyamatos felülvizsgálatával az intézmény fenntartójával, illetve annak munkatársaival való eredményes és hatékony együttműködés.

Kapcsolattartás formái:

- ❖ Havi rendszerességgel értekezletek alkalmával.
- ❖ Elektronikus és papíralapú levelezés formájában.
- ❖ Online meeting szervezésével.

❖ Szükség esetén személyes találkozások szervezésével.

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7.1. Játék

A játék a gyermek sokoldalú, hatékony, fejlesztő, önkéntes tevékenysége. A MIÓVI teljes nevelőtestülete és alkalmazotti közössége tiszteletben tartja és támogatja a zavartalan, szabad játéktevékenységet. Megteremti annak személyi, tárgyi és közösségi, érzelmi feltételeit. A gyermek a közösségi életből a külvilág és a belső világából származó benyomásait dolgozza fel, ezáltal fejlődik az egész személyisége.

Az óvodai nevelésünk során építünk a gyermek érdeklődésére, a motivált tevékenység iránti nyitottságára, ami által a játéktevékenység az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszközévé válik. A gyermek egész személyiségét fejlesztő tevékenységének mindennap, visszatérő módon, zavartalanul kell teljesülnie. A gyermek a kortársai játszótársi kapcsolatát megelőzően elsősorban a szülő, nagyszülő, majd az óvodapedagógus együttműködésével játszik.

A felnőtt modell szerepe elengedhetetlen a megismerő folyamatokban és a személyiség fejlődésében. Az óvodapedagógus hatékony támogató tevékenysége hatást gyakorol a gyermekek közötti kapcsolatok kialakulásában. A játéktevékenységhez szükséges feltételekre, kreativitást kibontakoztató, fantáziát fejlesztő eszközökre, fejlesztő játékokra, élményekre van szüksége a gyermeknek, amit az óvodapedagógusok mindennap megteremtnek.

A gyermekek napi játécai gyakorló, konstruáló, szerep- és szabályjátékokból állnak. Az óvodapedagógus megteremti az elmélyült játék feltételeit és támogatja a gyermeket abban, hogy zavartalanul megélhesse érzelmeit, kikapcsolódjon érzéseit. Az óvodapedagógus helyzetfelismerésének köszönhetően együtt játszással, ösztönzéssel, bátorítással, esetleg indirekt magatartással van jelen a gyermek tevékenységében. Prioritásként kezeljük az intézményeinkben a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, amit tervező tevékenységünk során megjelenítünk a napi és hetirendünkben.

7.2. Tevékenységben megvalósuló tanulás

A MIÓVI prioritásként kezeli a tevékenységeken keresztül történő tapasztalatszerzést. Az óvodai nevelésünket komplex módon áthatja. Szervezett időkeretben, spontán lehetőségek során természeti és szimulált környezetben valósul meg. A gyermekek előzetesen megszerzett tudására építve biztosítunk szenzitív környezetet, amelyben a gyermek utánzásos, spontán, játékos, irányított, gyakorlati problémamegoldó, cselekvő aktivitása dominál.

7.2.1. Verselés, mesélés

A ritmussal, dallammal, mozgással kísért mondókák, versek, mesék, ringatók, ölbéli játékok biztonságot adnak a gyermeknek és hozzájárulnak az anyanyelvi és az érzelmi neveléshez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek,

nemzetiségek meséinek egyaránt helye van. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok jó alkalmat biztosítanak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mesélés, verselés, a gyermek értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését támogatja. Az óvodapedagógusok a bábozás, dramatizálás eszközeit alkalmazzák a képi formák megjelenítését, alkalmazzák viselkedésformák feltáró elemző tevékenysége során is. A mese hatására alakul a gyermek szemlélete, világképe, a természeti és társadalmi környezethez való viszonya. Érzelmait megéli, szorongásait oldja, megoldást kereső attitűddel gazdagítja. A mesehallgatás bensőséges légkört teremt, továbbá belső képalkotás során az élményeit könnyedén dolgozza fel. A gyermek önálló mesélése lehetőséget ad az önkifejezésre és a mentális egészség védelmére.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására.

7.2.2. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodáinkban a gyermekek zenei érdeklődését a pedagógusok ölbéli játékokkal, népi gyermekdalokkal, élő zenével keltik fel, általa formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, megfigyeltetve mindeközben a környezet hangjait is. A gyermekek megismerkednek a ritmus, dallam, mozgás, táncmozdulat, néptánc, népi játék, hagyomány szépségeivel, értékeivel. A zenei nevelés által fejlődik anyanyelvi készségük, hallásuk, mozgásuk, érzelmi intelligenciájuk. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az igényesen megválasztott dalanyag támogatja a nemzeti identitástudat erősítését. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk a tehetségigérek felismerésére és képességeinek kibontakoztatására.

7.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az alkotó tevékenységre a MIÓVI óvodáiban mindennap lehetősége van a gyermekeknek. Az óvodapedagógusok változatos eszközöket, kreativitást fejlesztő lehetőséget kínálnak. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére. A gyermekek képzeletvilágának megjelenítésére differenciált lehetőséget biztosítunk. A gyermekek alkotásait lehetőség szerint bemutatjuk az intézmény faliújságján. A tehetség ígérek felismerése után a gyermekeknek kiemelt feladatokkal, lehetőségekkel támogatjuk a fejlődését. Fontosnak tartjuk a kreatív önkifejezést, a fantáziavilág gazdagítását, és az esztétikai érzékük fejlesztését. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

7.2.4. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Törekedni kell a gyermekek szocializációs készségét legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegőn való tartózkodás előtérbe helyezésére.

Az óvodapedagógusok törekednek arra, hogy olyan mozgási lehetőségeket kínáljanak a gyermekeknek, ami örömmel kísért és biztonságot jelent. A mozgás által fejlődik az állóképesség és a kondíció. A komplex mozgások beépülnek a mindennapokba, ezáltal együtt hatnak a személyiség fejlődésére, együttműködésre.

7.2.5. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek megismerkedik a természeti és társadalmi környezetével. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

7.3. Munka jellegű tevékenységek

A játékba ágyazott, cselekvő tapasztalatszerzésre alkalmas munka jellegű tevékenység fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek, az önkiszolgálás kialakulásának. A gyermek szívesen, aktívan

segít a felnőtteknek és társaiknak, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként teljesít alkalmi megbízásokat. Értékké válik a naposi munka, a környezet rendjének gondviselése, növény és állatgondozás. A munka jellegű tevékenységek által fejlődik felelősség- és kötelességtudatuk és a közösségi kapcsolatuk. A MIÓVI óvodapedagógusai a gyermeki munkát tudatosan szervezik, ellenőrzik, reálisan, konkrétan értékelik.

8. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai alkalmasságot. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- ❖ A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezett, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- ❖ A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ❖ Az önkéntelen emlékezet és közvetlen felidézés mellett megjelenik a bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- ❖ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartama, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- ❖ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- ❖ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- ❖ elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb természeti és társadalmi környezetét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak,

- ❖ az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek

- ❖ egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- ❖ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, egyre eredményesebb- szükség szerint kreatív,
- ❖ a feladat elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A szlovák nemzetiségi kétnyelvű óvodai nevelésben részesülő gyermekek körében

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként:

- ❖ a gyermekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt,
- ❖ életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni,
- ❖ tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben,
- ❖ ismerjen a szlovák nemzetiség, az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat,
- ❖ ismerkedjék meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel; tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése során a nevelés hatására a sérülés arányában a kisgyermeknél is ki kell alakulnia az:

- ❖ alkalmazkodó készségnek,
- ❖ akaraterőnek,
- ❖ önállóságra törekvésnek,
- ❖ együttműködésnek.

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni; a multiszenzoros fejlesztés magába foglalja a:

- ❖ vizuális,
- ❖ akusztikus,
- ❖ motoros képességek,

- ❖ a beszéd és nyelvi készségek fejlesztését,
- ❖ taktilis mozgásos észlelés folyamatait.

9. A gyermekek fejlettségi szintjének mérése, értékelése, dokumentációja

9.1. A mérés, értékelés folyamata és dokumentációja

Az iskolai életmódra való alkalmasságnak, az iskolára való felkészítésnek értelmi, érzelmi, akarat, testi, és szociális kritériumai vannak, melyek nélkül a sikeres iskolakezdés nem valósulhat meg. A gyermekek fejlődésének nyomon követése óvodába lépéstől az óvodáskor végéig tartó folyamatos feladat. Az óvodai megismerés elsődleges eszköze a meghatározott céllal, tervszerűen, rendszeresen végzett megfigyelés, elsősorban spontán játékban. Ez nem zárja ki a szervezett tevékenységek során történő információszerzés lehetőségét.

A megfigyelések tapasztalatait az **oviKRÉTA** „Gyermek fejlődésének nyomon követése” felületen kerül rögzítésre, az alábbi szempontrendszer alapján:

Anamnézis

Életszakasz: óvodakezdés előtt

A gyermek általános egészségi állapota

A gyermek mozgás- és beszédfejlődésének jellemzői

Egyéb jellemzők

Életszakasz: óvodakezdés

A gyermek beszéd- és mozgásfejlettségének jellemzői

A gyermek szociális, érzelmi fejlettségének jellemzői

A gyermek szokásai, önállósági szintje

A gyermek általános egészségi állapota

Egyéb

Értékelési szempontok:

A gyermek motoros fejlettsége

nagymozgás

finommozgás

vizuomotoros mozgás

A gyermek kommunikációs fejlettsége

beszéértés

beszédprodukció

A gyermek szociális fejlettsége

társas kapcsolatok

játék

énfejlődés

A gyermek önállóságának fejlettsége

önállóság

önszabályozás

szokások

A gyermek kognitív fejlettsége

megismerő funkciók

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a

kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából 4 éves kortól, illetve a tanköteles kor betöltésének nevelési évében diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható. (DIFER)

9.2. A dokumentum vezetésének MIÓVI szintű szabályozása

Lépés megnevezése	2,5- 3-4 éves és az Új belépő gyerekek	5-7 éves gyermekek
A gyermeki értékelés időpontjai	<u>Anamnézisek felvételének határideje:</u> óvodakezdés előtt: Szeptember 01. óvodakezdés: Szeptember 30. <u>Értékelés:</u> Január 31. Június 30.	<u>Értékelés:</u> Január 31. Június 30.
A szükséges fejlesztési területek és feladatok meghatározása	Január 31.	Október 31. Január 31.
A szülők tájékoztatása	Október 31. Január 31. Június 30.	Január 31. Június 30.

Szükség esetén szakember bevonása a fejlesztésbe

A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei, gyermekorvos, védőnő, logopédus, óvodapszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus és egyéb szakemberek bevonása a fejlesztés folyamatába.

Feltáró módszerek	Feldolgozó módszerek
Megfigyelés, mint elsődleges módszer ❖ közvetlen ❖ közvetett	Minőségi elemzés Mennyiségi elemzés
Vizsgálat: ❖ beszélgetés, ❖ keletkezett gyermeki produktumok elemzése, ❖ szociometria, ❖ aktometria, ❖ diszlexia, ❖ diszkalkulia, ❖ DIFER ❖ egyéb speciális vizsgálatok.	

10. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének megvalósítása

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének eredményességét elősegítő óvodapedagógusi jellemzők:

- ❖ Az elfogadás, integrálás, inklúzió természetes a számára.

- ❖ Folyamatos, rugalmas napirendet biztosít.
- ❖ Olyan tevékenységeket szervez, amelyekben minden gyermek képességének megfelelően lehet aktív.
- ❖ Empatikus, toleráns, rugalmas attitűddel rendelkezik.
- ❖ Nyitott a munkáját segítő szakmai kapcsolatok építésére, az együttműködésre.
- ❖ Igénye van a szakmai fejlődésre.
- ❖ Tisztában van saját kompetenciáinak határaival.

10.1. Óvodánk nevelési gyakorlata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében

Óvodánk tudatosan és felkészülten fogadja be a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtésével az alábbiak szerint:

- ❖ sajátos nevelési igényű gyermekek, azaz azok a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékosak, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosak, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek,
- ❖ beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek - azaz azok a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat,
- ❖ értelmileg enyhén sérült, tanulásban akadályozott és beszéd fogyatékos, valamint a pszichés fejlődés zavarai miatt sajátos nevelési igényű gyermekeket.

Befogadó szemléletünk alapelvei:

- ❖ Az integrációt az egész nevelőtestület felvállalja.
- ❖ A csoportjukban integrációt folytató kollégákat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti.
- ❖ A gyógypedagógus komplex segítséget nyújt a befogadó intézménynek.
- ❖ Kiemelt figyelmet fordítunk a szülővel történő kölcsönös kommunikációra, a hatékony együttműködés kialakítása érdekében.
- ❖ Szükség esetén óvodapszichológus támogatja, segíti az óvodai csoportokat és a szülőket.

Az óvodapedagógus feladata:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek terhelhetőségéhez igazított nevelés, fejlesztés megvalósítása.
- ❖ Az óvodapedagógusi kompetenciákkal hátránykompenzáció megvalósítása a fejlesztési irányt meghatározó szakértői vélemény diagnózisa, javaslata, illetve, a gyógypedagógussal való folyamatos konzultáció alapján.
- ❖ A fejlesztés elemeinek, felépítésének a gyermekek fejlettségi szintje, fejlődési üteme alapján történő meghatározása, melyben az egyes fogyatékosági típusnak megfelelően más - más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Az eredményes integrált nevelés megvalósításának folyamata:

A befogadás szakasza

Célunk, hogy:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermek illeszkedjen be az óvodai csoportba, a csoport fogadja őt be, a közösség hasson rá húzóerőként.
- ❖ Az óvodai nevelés és a gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődjenek.
- ❖ A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodjon, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség, értékelődjön fel az egészség, mint érték.

A nevelés, fejlesztés szakasza

A nevelőtestület feladata:

- ❖ Valamennyi pedagógusnak ismernie kell a különböző eljárásrendeket, helyettesítés esetén a csoportos óvodapedagógusokkal konzultáció a gyermek nevelésének, fejlesztésének módjáról.

Az óvodapedagógus feladata:

- ❖ Megfigyelések, elvégzése, dokumentálása.
- ❖ A gyermek csoportban történő fejlesztésének megvalósítása differenciált fejlesztéssel.
- ❖ Folyamatos konzultáció a gyógypedagógussal.
- ❖ A gyermek kontroll vizsgálatának előkészítése.
- ❖ Folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a szülővel.

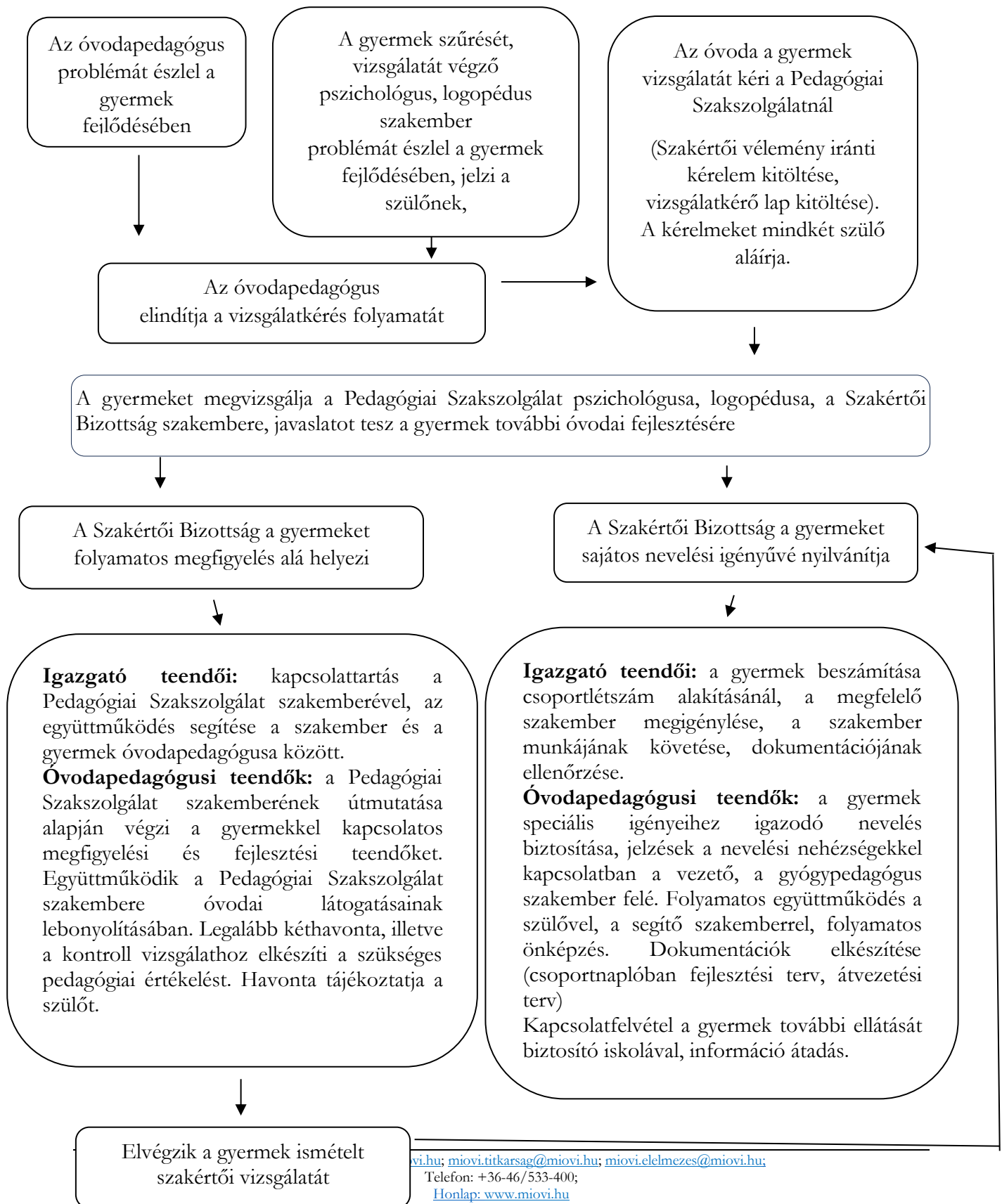
Várható eredmények

- ❖ A gyermekek számára természetessé válik a másság elfogadása, szeretik, segítik társaikat.
- ❖ A többségi szülői közösség elfogadóbbá, támogatóvá válik.
- ❖ Az óvoda nevelési, tanulási gyakorlata segíti, hogy minden gyermek egyéni képességei, érdeklődése szerint vegyen részt az óvodapedagógusok által felkínált tevékenységekben.
- ❖ Az óvodapedagógusok egyre több olyan módszert ismernek és alkalmaznak, amellyel segíteni tudják a SNI és BTMN gyermekek óvodai csoportba való befogadását.

Az óvodából iskolába történő átmenet szakasza

- ❖ Tankötelekorú SNI, BTMN gyermekek szakértői vélemény felülvizsgálata iránti kérelmének elkészítése
- ❖ A gyermek iskolai készségének vizsgálatával kapcsolatos valamennyi óvodapedagógusi mérés, megfigyelés eredményének megismertetése a szülővel.
- ❖ A szülő segítése az iskolaválasztásban.
- ❖ Óvoda- iskola átmenet megvalósítása az eljárásrendnek megfelelően.
- ❖ Óvoda-iskola átmenet komplex (mérésen és/vagy nyomon követésen és/vagy intézményi együttműködésen alapuló), differenciált, pedagógiai támogatással valósul meg

10.1.1. Eljárásrend sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése esetén

10.2. Óvodánk nevelési gyakorlata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít. Közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A gyermek fejlesztő foglalkozáson való részvétele szükséges. A fejlesztő foglalkozás a Pedagógiai Szakszolgálat irányításával és az általa készített szakértői vélemény alapján, az óvodai nevelés keretében, fejlesztő- vagy gyógypedagógus részvételével valósítható meg.

Cél: a gyermek társas kapcsolatai kialakításának, magatartás szabályozási hiányosságainak csökkentése.

A sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésének figyelembevételével a közösségbe történő integrálása, megismerő funkcióinak differenciált fejlesztése.

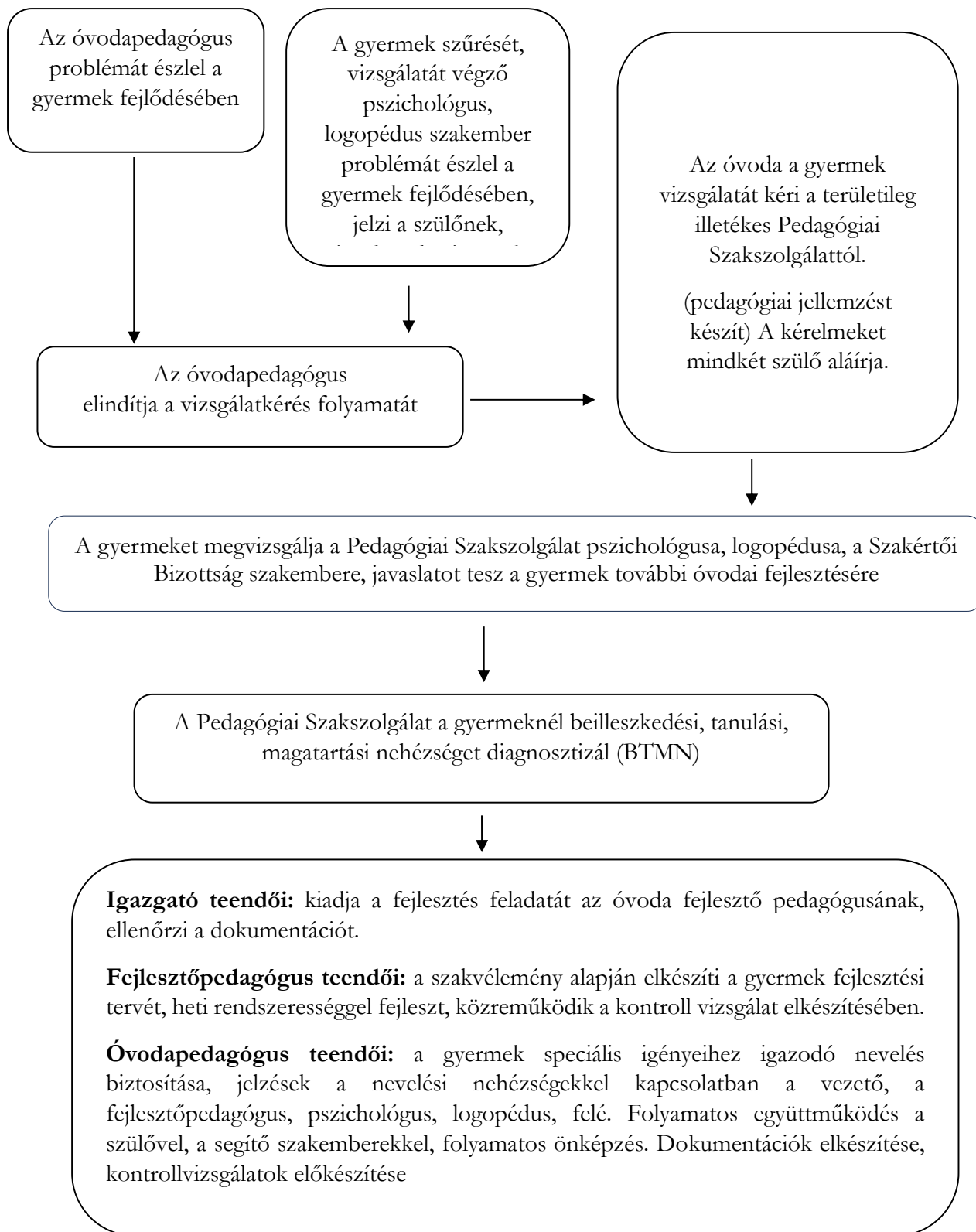
Az óvodapedagógus feladata

- ❖ Elfogadó, befogadó óvodai légkört alakít ki.
- ❖ Differenciált bánásmóddal, pozitív megerősítéssel, társas kapcsolatokat alakít ki.
- ❖ Óvodapedagógusi kompetenciáival segíti a gyermek fejlesztését.
- ❖ A gyermek sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésének figyelembevételével valósítja meg a közösségbe történő integrálást, fejlesztést.
- ❖ Csökkenti a gyermek magatartásszabályozási hiányosságait.
- ❖ Az óvodapedagógus a szakvéleményben foglalt iránymutatások figyelembevételével tervezi nevelő, fejlesztő munkáját.
- ❖ Nevelő, fejlesztő munkája során törekszik egyéni - és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között történő differenciált fejlesztésre.
- ❖ Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- ❖ Együttműködik a gyermeket ellátó más szakemberekkel (logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus).
- ❖ Folyamatosan tájékoztatja a szülőt gyermeke fejlődéséről.
- ❖ Segítséget nyújt az otthoni neveléshez.
- ❖ A gyermek kontroll vizsgálatát előkészíti.
- ❖ Elősegíti a zökkenőmentes óvoda-iskola átmenetet.

Várható eredmények

- ❖ A gyermek beilleszkedik a csoportba, a szokás-szabály rendszert elfogadja, alkalmazkodik hozzá.
- ❖ Magatartása az életkor szerinti elvárható viselkedési formák felé közelít.
- ❖ A tanuláshoz szükséges képességei az óvodapedagógusi és fejlesztőpedagógusi fejlesztés hatására fejlődnek.

10.2.1. Eljárásrend BTMN gyermekek integrált nevelése esetén

10.3. Óvodánk nevelési gyakorlata a kiemelten tehetséges gyermekek nevelése terén

A nemzeti köznevelési törvény szerint „kiemelten tehetséges gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Óvodában még jellemzően tehetségígéretekkel találkozunk, felismeréséhez három területen kell megfigyelünk a gyermeket: milyen képességgel rendelkezik, amely átlagon felülinek tekinthető, emellett mennyire jellemző rá a magas fokú kreativitás és az erős motiváció.

Kiemelkedő képességterületek lehetnek az alábbiak:

- ❖ nyelvi,
- ❖ zenei,
- ❖ matematikai-logikai,
- ❖ vizuális, téri,
- ❖ testi-mozgásos,
- ❖ szociális-interperszonális,
- ❖ intraperszonális

A magasfokú kreativitással rendelkező gyermek nehezen illeszthető keretek közé, kérdésfeltevése és problémamegoldása sem a megszokott, viselkedése sokszor nem bejósolható, ezért "zavaró" lehet.

Az érdeklődési köréhez köthető erős motiváltság, folyamatos, kíváncsiság és az ehhez kapcsolódó elmélyülés szintén jellemzője az óvodai tehetségígéreteknek.

Célunk a tehetségígéretes gyermekek nevelése, fejlesztése kapcsán kettős:

- ❖ tehetségének gondozása,
- ❖ gyengébb képességterületeinek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata

- ❖ Felismeri - szükség esetén kolléga vagy szakember segítségével- a tehetség megjelenési formáit.
- ❖ Teret ad a gyermek kreatív megnyilvánulásainak.
- ❖ Differenciált fejlesztéssel segíti kiemelkedő képességeinek kiteljesedését, fejlődését.
- ❖ Rugalmas napirenddel, elkülönülés lehetőségével biztosítja a gyermek számára az elmélyült alkotást.
- ❖ A gyermek gyenge területét (ami gyakran szocializációs probléma) tudatosan fejleszti.
- ❖ Lehetőségeket teremt a gyermek tehetségének óvodában, óvodán kívüli megmutatkozására (rajzpályázat, sportverseny, Bozsik-program, DVTK – ovi foci, versmondó verseny, dramatizálás).
- ❖ Tájékoztatja, és együttműködő kapcsolatot alakít ki a szülőkkel a tehetséges gyermek tovább fejlődésének érdekében.
- ❖ A tehetség specifikumának megfelelően irányítja a gyermeket szakemberekhez.
- ❖ Segíti a szülőket a tehetségígéretű gyermek megfelelő iskolatípusba való irányításában

Várható eredmények:

- ❖ A gyermek személyisége, s gyenge képességei, sokoldalúan, folyamatosan fejlődnek.

- ❖ Önkifejező és önérvényesítő törekvések során a gyermek kiemelkedő teljesítményre lesz képes.
- ❖ A szülők támogatják a gyermeket tehetségük kibontakoztatásában.
- ❖ Tehetségének megfelelő iskolatípusban kezdi meg a tanulmányait.

11. Óvodánk gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Felhasznált jogszabályok:

- ❖ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- ❖ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 42. § (1), 69. § (1) f)
- ❖ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 6. § (2) d)
- ❖ 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 25. §, 26. §
- ❖ 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 82. § (2), (5), 83/A. §, 91/E. §, 91/F. §, 91/G. §, 91/H. §
- ❖ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről XII. cím A szülői felügyelet,
- ❖ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről Ötödik rész: A gyámság

Nevelési rendszerünkben a gyermekvédelem célja a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének javítása és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés az illetékes szakemberekkel, szakhatóságokkal.

Az óvodai gyermekvédelem elvei:

A gyermeki jogok elválaszthatatlanok az emberi jogoktól.

A gyermeket megilletik az alapvető emberi jogok és további jogként fogalmazódik meg a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemre és gondoskodásra való gyermeki jog.

Az óvoda a gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer tagja.

A jelzőrendszer működésének, működtetésének különös alapelvei:

- ❖ Az egyén szakmai felelősségének elve: az észlelő-, jelzőrendszer valamennyi résztvevőjének azonnali feladata elősegíteni a rossz bánásmód megszüntetését.
- ❖ Együttműködés elve
- ❖ Felelősség elve: kiskorú veszélyeztetése büntett elkövetésének gyanúja esetén a gyanút észlelő feladata (a Gyermekjóléti Szolgálaton kívül) hatósághoz is fordulni – így elősegítve a rossz bánásmód mielőbbi megszüntetését.
- ❖ Kompetenciahatárok betartásának elve: a rossz bánásmód súlyos esetét észlelőnek, nem feladata a nyomozás! A jelzőrendszer feladata ilyenkor a feljelentés megtétele.
- ❖ Írásbeliség elve: a gyermekkel kapcsolatos rossz bánásmód, illetve bántalmazás azonnali jelzését (telefonos, szóbeli, elektronikus stb.) követően minden esetben elengedhetetlen, hogy a jelzőrendszeri tag írásbeli feljegyzést is készítsen, amely a problémát konkrétan és körültekintően tartalmazza, és azt megküldje a gyermekjóléti szolgálatnak.

Az óvodapedagógus feladata, tevékenységei

- ❖ Kiemelt figyelmet fordít a gyermekek teljesítmény- viselkedés-és magatartászavaraira, testi, lelki tüneteire. A veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében aktívan közreműködik.
- ❖ Eleget tesz gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszeri kötelezettségének:
 - jelez a gyermekvédelmi felelősnek,
 - jelez az óvodai szociális segítőnek,
 - jelez a tagintézmény-igazgatónak, igazgatóhelyettesnek,
 - aktívan részt vesz a jelzőlap, a pedagógiai vélemény, egyéb hatóság által kért adatszolgáltatásban,
 - részt vesz felkérésre esetkonferencián, esetmegbeszélésen, esetkonzultáción.
- ❖ Partneri kapcsolatot alakít ki a családokkal, megértő, segítő, elfogadó attitűd érvényesítésével. (családlátogatások, fogadóórák, beszélgetések, nyílt napok, szülői fórumok, családi közös programok.)
- ❖ Részt vesz a családok számára szervezett adománygyűjtésekben, elosztásban.
- ❖ Mentálhigiénés szemléletmódot érvényesít.
- ❖ Biztosítja az egészséges és balesetmentes környezetet.
- ❖ Részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

Gyermekvédelmi felelős feladata, tevékenységei

- ❖ Éves gyermekvédelmi munkatervet és beszámolót készít.
- ❖ Működteti a gyermekvédelmi belső, külső jelzőrendszert.
- ❖ Szorosan együttműködik az óvodai szociális segítővel, a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokkal, részt vesz a jelzések megfogalmazásában, küldésében.
- ❖ Részt vesz felkérésre esetkonferencián, esetmegbeszélésen, esetkonzultáción, gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzéseken, jelzőrendszeri értekezleteken.
- ❖ Gyermekvédelemmel kapcsolatos dokumentációt naprakészen vezet.
- ❖ Szükség esetén részt vesz a fogadóórákon, családot látogat.
- ❖ A törvényi előírásoknak megfelelően tájékoztatja a szociális juttatások lehetőségeiről a szülőket és a pedagógusokat.
- ❖ Segíti a pedagógusokat gyermekvédelmi feladatainak ellátásában, konzultáció keretében.

Óvodai szociális segítő tevékenységei

- ❖ Az óvodai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt az intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és az intézmény pedagógusainak. Az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai szociális segítő a gyermekvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.
- ❖ Az óvodai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermekvédelmi feladatokat lát el.

Ennek keretében segíti

- ❖ A gyermeket a korának megfelelő nevelésbe való beilleszkedéséhez, valamint a személyiségének fejlesztésében.
- ❖ A gyermeket a lehetőségei kibontakozásában.
- ❖ A gyermek óvodáztatási kötelezettségének teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását.

- ❖ A gyermek családját, a gyermek óvodai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.
- ❖ Prevenációs eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését.

11.1. Kapcsolattartás a gyermekvédelemben partner szervezetekkel

Partnereink	A partner képviselője	Kapcsolattartás módja
Szülők	A gyermekvédelmi szolgáltatásra szoruló gyermekek szülei	• Családlátogatások • Megbeszélések • Szülői értekezlet, • Fogadóóra
MESZEGYI Miskolci Egysített Szociális, Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény Módszertani Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálatok Család-és Gyermekjóléti Központ	óvodai szociális segítő családsegítők	• Esetmegbeszélések, esetkonferenciák, esetkonzultációk, jelzőrendszeri értekezletek • Személyes konzultáció az óvodai szociális segítővel • Jelzések megtétele • Segélyakciókban való részvétel
OKIT Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat	Szolgálat munkatársai	• Bántalmazás miatti akut krízis esetén az azonnali befogadás, titkos menekítés • Ideiglenes óvodai jogviszonnyal kapcsolatos ügyek
Családok Átmeneti Otthona Gyermekek Átmeneti Otthona	Családgondozó	• Konzultáció a családgondozóval • A gyermek nevelésével megbízott szakemberek meghívása az óvoda szülői értekezletére, rendezvényeire
Területileg Illetékes Járási Hivatalok Gyámügyi Osztályai	Hivatal munkatársa	• Jelzési kötelezettség teljesítése, információ és adatszolgáltatás.
B.-A.-Z. Vármegyei Gyermekvédelmi Központ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat	Gyermekvédelmi gyámok	• A gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezett gyermekek gyámjával való kapcsolattartás.
Nevelőszülői hálózatok	Nevelőszülői tanácsadók	• Nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében kapcsolattartás, információ szolgáltatás.
Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	Szociális és Köznevelési Osztály munkatársai	• Gyermekvédelmi támogatásokhoz és egyéb szociális támogatásokhoz óvodai igazolások nyújtása

Lakosságszolgálati Főosztály, Szociális és Köznevelési Osztály		
B.-A.-Z. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Miskolci Tagintézménye	tagintézmény igazgató, ügyintéző, szakemberek	• Szakértői alap-és felülvizsgálatok • Nevelési tanácsadás • Logopédiai ellátás • Fejlesztőpedagógiai ellátás BTMN • Gyógytestnevelés • Óvodapszichológiai ellátás • Kiemelten tehetséges gyermekek, gondozása
B.-A.-Z. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottság	Igazgató, vizsgálatvezetők	• SNI-s gyermekekkel kapcsolatos vizsgálatok
Gyermeorvosok, óvodaorvos, Védőnői Szolgálatok	Orvosok, védőnők	• Egészségi okból veszélyeztetettek figyelemmel kísérése • Egészségvédelmi tanácsadás • Tisztasági vizsgálatok
Miskolc Megyei Jogú Város Nemzetiségi Önkormányzat	Elnök	• Esélyegyenlőség megteremtéséhez való hozzájárulás
Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	Területi önkormányzati képviselő	• Hátrányos helyzetű családok gyermekeit nevelő intézmény támogatása a hátrányos helyzet csökkentése, esélyegyenlőség megteremtése érdekében

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény

Óvodai Fejlesztő Program

Azon feladatellátási helyek számára, ahol az aktuális nevelési év október 1-jei statisztika adatai alapján a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek együttesen számított aránya eléri a tíz százalékot.²

² A 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról 98.§ (5) b bekezdés

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu; miovi.elclmezes@miovi.hu;

Telefon: +36-46/533-400;

Honlap: www.miovi.hu

ÓVODAI FEJLESZTŐ PROGRAM

Az óvodai fejlesztő program minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembevételével az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül, figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 173.§-át.

Az óvodai fejlesztő program erősíti az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésére, a szociális hátrányaik enyhítésére. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű óvodai nevelésben való részvételük.

Az iskoláskor kezdetéig a gyermekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetők.

A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat. A hátrányos helyzetű családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest.

Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése, a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve – sikeresen ellensúlyozhatóak.

A szülővel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és az óvodai dolgozók közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

1. Óvodai fejlesztőprogram célja

A program kijelöli az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek optimális fejlődésének elősegítésében. Nem ad meg részletes pedagógiai tartalmakat, választandó nevelési tervet, nem nevez meg, nem ír le konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet hatékonynak tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének biztosításában.

Az óvodai fejlesztő program egy olyan rendszernek tekinthető, amelynek elemeit a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani.

Az óvodai fejlesztő program legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, amely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

2. Kiemelt területek

2.1. Szervezési feladatok

- ❖ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása a teljeskörű, rendszeres óvodába járás biztosítása a célcsoport körében.
- ❖ Az önkormányzat nyilvántartása alapján az óvodaköteles gyermeket nevelő családok felkeresése a védőnői és a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével.
- ❖ Az igazolatlan hiányzások minimalizálása érdekében rendszeres kapcsolattartás a családokkal.
- ❖ A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitvatartás kialakítása.
- ❖ A nevelőtestület hatékony együttműködése érdekében rendszeres team munka működtetése valamennyi munkatárs részvételével, amelyeknek része a háromhavonként, vagy szükség szerint havonta értékelés, az esetmegbeszélések és a hospitálások.

2.2. Pedagógiai munka kiemelt területei

- ❖ Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés, részletes anamnézis készítése a belépő gyermekekről.
- ❖ Anyanyelvi nevelés és fejlesztés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése).
- ❖ Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés).
- ❖ Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás).
- ❖ Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülővel való partneri együttműködés módszerei).

2.3. Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

- ❖ Egészségügyi szűrővizsgálatok elvégzése minden, illetve speciális probléma esetén az arra rászoruló gyermek esetében (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.
- ❖ Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás rendszeres elvégzése (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).
- ❖ Adományozások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése, kirándulások, rendezvények látogatása).
- ❖ A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).
- ❖ Családi nevelés támogatását célzó szülői csoportok működtetése (óvodapszichológusok, gyógypedagógusok, óvodai szociális segítők bevonásával).

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:

- ❖ Családsegítő -és gyermekjóléti szolgálatok (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
- ❖ Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
- ❖ Családok Átmeneti Otthonai
- ❖ Gyermekek Átmeneti Otthona
- ❖ Nevelőszülői hálózatok
- ❖ Pedagógiai Szakszolgálat (konzultációk biztosításának megtervezése és biztosítása)
- ❖ Roma Nemzetiségi Önkormányzat, illetve civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés) a gyermek fejlődéséről, szolgáltatások.

2.4. Óvoda-iskola átmenet támogatása

- ❖ Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása).
- ❖ Iskolaválasztás támogatása (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé, beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő, tehetség minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás).
- ❖ Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (DIFER mérés 4 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok). A gyermekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

2.5. Szülőkkel, családokkal való kapcsolattartás, együttműködés

- ❖ Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- ❖ A gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása.
- ❖ Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlődési napló bejegyzéseinek, a gyermekek alkotásainak megbeszélése, elemzése.
- ❖ Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése.
- ❖ Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl. farsang, karácsony, anyák napja, kirándulás stb.
- ❖ Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása.

A családi nevelés kiegészítésére irányuló tevékenységeink

- ❖ Bevonjuk a szülőket az óvoda életébe, szakmai támogatást adunk a neveléshez.
- ❖ A szülők igényéhez igazítva gyarapítjuk pszichológiai, pedagógiai ismereteiket.
- ❖ A családokkal közösen gazdagítjuk a gyermekek tapasztalatait.
- ❖ Közvetítő szerepet vállalunk a családok és a speciális szolgáltató szociális ellátó intézmények között.

3. Gyermekeképünk

Gyermekeinket az óvodában érzelmi biztonság, nyugodt szeretetteljes légkör, vegye körül. Kötelességünk minden egyes gyermeket megismerni, megérteni, és olyannak elfogadni amilyen. A gyermek senkihez nem hasonlítható, egyedi, mással nem helyettesíthető szociális lény, akit csakis önmagához képest szabad fejleszteni.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését:

- ❖ genetikai adottságok
- ❖ érzébeli és nembeli különbségek
- ❖ vérmérsékleti
- ❖ pszichoszociális hatások - a mikrokörnyezet és a makrokörnyezet hatása határozzák meg.

E tényezők hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ezért programunkban egy-egy gyermek személyiségét is differenciáltan, a különböző képességek fejlődésbeli eltéréseit tolerálva közelítjük meg.

A családi nevelést tiszteletben tartva, azt segítve, kiegészítve, megerősítve szeretnénk, hogy az óvodánkba járó kisgyermekek vidám, boldog, gondtalan éveket töltsenek nálunk, szeretetben, érzelmi biztonságban.

4. Óvodaképünk

Elsősorban a szülők felé nyitott, hiszen a szülőkkel kialakítandó új minőségi kapcsolatra, a velük való szoros együttműködésre építjük az óvodai nevelést.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, hiszen családi értékeket közvetít a gyermekek felé, még akkor is, ha funkciózavarai következtében nem mindig működik jól.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű családok esetében a gyermekek érdekében fel kell vállalnunk a családi nevelést pótló tevékenységet is. Szeretteljes légkört kívánunk kialakítani következetes fegyelemre neveléssel, különös tekintettel az egymás testi épségének óvására, a segítőkészség kialakítására, a toleráns magatartásra. Biztosítani kívánjuk az élménygazdag mindennapokat a gyermekek testi, lelki fejlődésének mindenekelőtti szem előtt tartásával.

5. Óvodai nevelésünk célja és feladata

A 3-7 éves gyermekek sokoldalú fejlődésének támogatása (az eltérő egyéni szükségletek és életkori jellemzők ismeretében) a személyiség kibontakoztatása. A gyermekek fejlődésének általános tendenciáin túl az egyedit, a másságot, a különbözőséget felismerve, értéként elfogadva közelítsünk a gyermekekhez.

Kiemelten alapozzuk meg:

- ❖ a személyiség autonómiáját,
- ❖ a saját szükségletei kifejezésének képességét,
- ❖ az érzelmi gazdagságot,
- ❖ a kultúralt magatartás szokásait,
- ❖ az önfejlesztő képességet,
- ❖ a másság tolerálását,
- ❖ a társakkal való együttműködést,
- ❖ a döntés, választás, a problémamegoldó gondolkodás, a kreativitás képességét,
- ❖ a természeti, társadalmi környezetük, és a művészetek iránti érzékenységüket.

5.1 Az óvoda szociális ellátó funkciója

Az óvoda mással nem pótolható funkciója: a nevelő, fejlesztő, teljes személyiséget formáló feladatköre. A személyiségfejlesztő folyamatból eredően egyszerre individualizáló és szocializáló. A másságot, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés különös hangsúlyt kap.

Nem zárja ki azonban az együttélésre, együttes tevékenységekre, együttműködésre való felkészítést. E két folyamat egyensúlyának megteremtésére törekszünk, hiszen az egyén fejlődése együtt zajlik az őt körülvevő társak fejlődésével, mert óvodai csoportban él.

A fejlesztés módszere a differenciálás, valamint a személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap a másság, a tolerancia, az identitástudat alapjainak lerakása, az egyéni és életkori sajátosságok függvényében.

Feladataink:

A gyermek egyéni erősségeinek és hátrányainak feltárása.

A tevékenységek tudatos befolyásolásával segíteni a személyiség kibontakoztatását, figyelembe véve az alábbiakat:

- ❖ egyéni adottságokat, képességeket, szokásokat,
- ❖ nembeli, éresbeli, vérmérsékleti különbségeket,
- ❖ a szociokulturális háttér determinációját,
- ❖ a családok értékrendjének sokféleségét.

5.2. A gyermekek lelki és testi egészségének fejlesztése a mindennapi tevékenységek során:

A pedagógusok koordinációjával és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat és magatartásmódokat.

- ❖ a kontaktuskeresés, a kommunikáció, és a társalgás technikáinak elsajátítása
- ❖ a társas kapcsolatokban a konfliktusok békés megoldása, kevésbé bevonva a felnőtteket.
- ❖ önszabályozás, önkontroll alakulása.
- ❖ az együttműködés kiteljesedése a gyermekek játékába is.

Az értelmi fejlődésben:

A gyermekek eltérő tapasztalataira építve, de a közös élményekre, érdeklődésükre, kíváncsiságukra alapozva biztosítjuk a gondolkodás egységét.

Természetesnek tartjuk, hogy a különböző képességek alapjait jelentő veleszületett diszpozíciók egy személyiségen belül is különböznek.

5.3 Individuális nevelés

Az individualizáló nevelés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi, amit a gyermekek

egyéni különbségként magukkal hoznak.

Az egyéni különbségeket toleráló felnőtt magatartása modell értékű a gyermekek számára.

Programunkban az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és fogékony az együttműködésre. Támogatja a gyermekek szocializációját, és áthatja az óvodai élet minden tevékenységét. Az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak, melyek megnyilvánulnak:

- ❖ a gyermek eltérő biológiai szükségleteiben,
- ❖ az adottságokban,
- ❖ a tapasztalatban,
- ❖ a mozgásigényükben,
- ❖ a szociabilitásukban,
- ❖ az érdeklődésükben és egyéni élményeikben,
- ❖ az én-képben, a tanulás stílusában,
- ❖ a kontaktusteremtésben.

Nagy hangsúlyt kap a másság szakszerű kezelésének szükségessége a gyermekekkel foglalkozó óvodákban. Szokásaiknak az óvodai életbe való beillesztése csak egy családi hangulatú, harmonikus, derűs légkörű óvodában lehet. A szociokulturális hátrányt kompenzálni kell, segítséget kell adni a hátrány leküzdéséhez.

A gyermekek esetében súlyosbítja a helyzetet, hogy eltérő kultúráról van szó, bár az óvodánkba járó roma gyermekek nagy része – már a szüleik sem – rendelkeznek megfelelő identitástudattal. Probléma tehát, hogy sem szociálisan, sem kulturálisan, sem mentálisan nem tartoznak már a romák közé (hagyományörzés, nyelvismeret stb.), de romáknak tartják magukat.

Fontos, hogy ne erőszakkal alakítsuk a gyermek személyiségét, hanem a türelem, megértés, elfogadás, előítéletmentesség legyen vezérlő alapelvünk, de a társadalmi együttélés szabályainak megfelelően hagyjuk egyéniségét kialakulni. A legfontosabb nevelő tényező a példaadás, a differenciálás és a türelem. Nem a különbözőségekre helyezzük a hangsúlyt, hanem az azonosságokat keressük sok-sok türelemmel.

5.4. Egyéni, differenciált személyiségfejlesztés

A gyermekek közötti különbségekhez, fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás, amely alapján az óvodapedagógus minden gyermeket az egyéni képességeinek ismeretében és a saját fejlődési ütemében fejleszt.

A differenciálás az individualizálást megvalósító:

- ❖ szemléletmód,
- ❖ metodikai eljárás,
- ❖ szervezeti keret,
- ❖ tevékenységi munkaforma,
- ❖ a tartalom feldolgozásának módja.

Az egyéni, differenciált személyiségfejlesztés feltételei

- ❖ Egyénenként meg kell ismerni, dokumentálni kell a gyermekek képességeit, erősségeit és gyenge pontjaikat.

A gyermekek óvodába lépésétől kezdve Fejlődési Naplóban kerülnek rögzítésre a következő információk, adatok:

- ❖ Óvodába lépéskor felvételre kerül a gyermekek anamnézise a családok bevonásával.
- ❖ A gyermekek értelmi képességeivel, testi és anyanyelvi fejlettségével, érzelmi és akarati tulajdonságaival szociabilizációs fejlettségével kapcsolatos megfigyelési, mérési eredmények.
- ❖ A mért eredményekre építve egyéni fejlesztési tervekben kerülnek rögzítésre, azok a feladatok, amelyek egy-egy készség, képesség fejlesztését szolgálja, vagy a tehetség ígéretes gyermekek tehetséggondozását célozzák meg.

A gyermek folyamatos megismerése tevékenységek közben történik (szabadjáték, szabadidő, étkezés, szervezett tevékenység).

A megfigyelés felismerhetővé teszi viselkedési szokásait, kedvenc tanulási formáit, érdeklődési köreit, kiugró képességeit vagy elmaradottságát és fejlődési folyamatát.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekekkel történő beszélgetésekre. A gyermek boldogan beszél önmagáról, és szívesen tevékenykedik együtt a felnőttel. Napjainkban a gyermekek sokkal jobban igénylik az odafordulást, a rájuk figyelmet, a beszélgetéseket.

Differenciálás a szabad játékban

A szabad játékban a játék önkéntessége sérthetetlen.

- ❖ közös élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségek szervezése, amelyekből tevékenységek indukálhatók,
- ❖ a holtpontra jutott tevékenységek segítése, támogatása, tovább lendítése,
- ❖ változatos eszközök biztosítása a gyermekek eltérő érdeklődésére tekintettel,
- ❖ differenciálásra törekvés a technikák megválasztásával,
- ❖ szerepjátékokban eszközökkel, szerepekkel, tevékenységekkel történő differenciálás,
- ❖ differenciálás a manipulációs, konstrukciós és építőjátékokban.

5. 5. Szocializáció

Az óvodapedagógus és a gyermek kapcsolatának legfontosabb alapelvei

- ❖ személyre szóló pedagógiai hatások,
- ❖ szeretetteljes elfogadás,
- ❖ pedagógiai optimizmus a kommunikációban,
- ❖ segítségadás a gyermekek egyéni problémáinak megoldásában,
- ❖ a személyiség értékeinek hangsúlyozása és elfogadtatása a többi gyermekkel,
- ❖ törődés a gyermek lelki-testi szükségleteivel.

A szocializáció fejlesztése folyamán

- ❖ a gyermek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása, a baráti kötődések erősítése, magányosok társakhoz segítése,
- ❖ közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítése,
- ❖ a megkezdett feladatok befejezésére ösztönzés,
- ❖ motiválás az akadályok leküzdésére,
- ❖ az óvodapedagógus, vagy a gyermekek által javasolt témában rendszeres beszélgető kör tartása, annak érdekében, hogy a gyermekek jobban megismerhessék egymást, kifejezőkészségük javuljon, és tartsák tiszteletben egymás beszédét és véleményét.

6. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének tevékenységformái, területei:

A gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet és eszközrendszer biztosítása:

- ❖ hangulatosan berendezett csoportszoba és játszóudvar,
- ❖ lehetőségek kuckók kialakítására

6.1. A gyermekek helyes gondozása, testi szükségleteinek kielégítése

- ❖ az eltérő egyéni igények kielégítése,
- ❖ az éhesen érkező gyermekek étkeztetése,
- ❖ a személyes intimitás védelme WC használatkor, és más esetekben, ha a gyermek igényli,
- ❖ a különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása,
- ❖ személyes gondozottság kialakítása,
- ❖ fontos a hátrányos környezetből érkező gyermekek számára ezeken felül a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és egy helyes élet, biológiai ritmus kialakítása.

6.2. A gyermekek lelki egészségének védelme, edzése

Feladataink:

- ❖ az óvoda pszichés klímájának folyamatos szinten tartása,
- ❖ a gyermek szociális biztonságérzetének megteremtése,
- ❖ a gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok kiszűrése, az okok feltárása, és a segítségadás módjának meghatározása,
- ❖ az óvodai alkalmazottak empátiás készségének fejlesztése, a személyes autonómia védelme,
- ❖ folyamatos preventív feladat: a tárgyi és személyes stressz tényezők csökkentése.

6.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Óvodáskorban, a magatartás megnyilvánulásában meghatározó szerepe van az érzelmeknek. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket az érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az egyén érdekeit szolgálja a helyesen kialakított viselkedéskultúra, amely tartalmazza az ÉN számára fontos tűrési határokat.

Az óvodapedagógus segíti a kulturális beilleszkedést az által, hogy tolerálja a családok, a gyermekek, az értékek másságát és sokszínűségét. A gyermekeket az emberek közötti különbségek elfogadására, értékelésére tanítjuk. Ösztönözzük őket arra, hogy hajlandóak legyenek saját értékeik, előítéleteik őszinte vizsgálatára.

A hátrányos helyzetű gyermekeknek fokozottan szükségük van az empátiára, a féltő, gondoskodó szeretetre, annak érdekében, hogy érezzék a velük foglalkozó pedagógus elfogadását.

Akit megismernek, elfogadnak, ahhoz végérvényesen ragaszkodnak, nemcsak a gyermekek, hanem a szülők is. Fontos, hogy az óvodapedagógus személyesen adjon példát, személyes kapcsolata alakuljon ki a gyermekkel.

A bizalom, példaadás, tisztelet, és következetesség elengedhetetlen a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. Mentessük őket a megaláztatásoktól. Minden gyermekben van érték, amit felszínre kell hozni, és meg kell erősíteni. Csak kis lépésekkel lehet előre haladni, együttesen jókedvűen, a másság elfogadásával.

6.4. Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés

A hátrányos helyzetű családokban a beszéd és kommunikációs készség hiányai nagyon szembetűnők.

- ❖ hiányos szókincs,
- ❖ kiejtési hibák,
- ❖ rossz névelő használat,
- ❖ igekötők, ragok, határozószók helytelen használata,
- ❖ tetszés szerinti szórend
- ❖ szavak összeillesztésének rendszertelensége
- ❖ gyenge mondat szerkesztés
- ❖ egyéni kommunikációs stílus, amit a családból hoz, amely sokszor ellentétben áll a többségi társadalom által elfogadott kulturált beszéddel, az óvoda gyakorlatával.

Ezen hiányosságokat az iskolakezdésig feltétlenül korrigálni kell, ezért feltétlenül foglalkoznunk kell a beszéd-készség fejlesztésével, a beszédhibák javításával, hangok kiejtésével, valamint a kommunikációs készség fejlesztésével. Szoros együttműködés szükséges a gyógypedagógusokkal, logopédusokkal.

Az óvodapedagógus elsődleges feladata a példaadás, valamint beszédjavító foglalkozások, szituációk szervezése.

Nyelvi játékok:

- ❖ beszéd-készséget alapozó, fejlesztő játékok, hanganalizálás, mesemondó,
- ❖ folytató, befejező játékok,
- ❖ logopédiai játékok,
- ❖ bábozás, dramatizálás

6.5. Külső világ tevékeny megismerése

Megalapozza a környezettudatos, környezetre figyelő magatartást. Kialakíthatóak azok a szokások, magatartási formák, amelyek a környezettel való harmonikus, klímatudatos együttélést biztosítják. A nagyvárosban élő gyermekeknek erősíteni szükséges a természethez való viszonyukat, hiszen távolabb nőnek fel a természettől, kevésbé ismerik a növény- és állatvilágot. Fontos a minél több, minél sokoldalúbb tapasztalatszerzés biztosítása, hogy kinyissuk előttük a világ kapuját, sok-sok sétával, kirándulással tegyük színesebbé a mindennapjaikat.

Ismeretszerzés közben mód nyílik szerepek, magatartásformák elsajátítására, és a környezeti értékek felismerésére. A természeti és a társadalmi környezettel kapcsolatos szokások: az élet tisztelete, az állat és növényvilág védelme.

6.6. Mozgás

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3–7 éves gyermek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. Az értelmi fejlődés alapja a mozgás, ami az egyik legfontosabb eszköz, amelynek a segítségével hatni lehet az idegrendszerre. Általa az idegrendszert érő stimulációk építik az idegsejtek közötti szinapsziseket, segítik az ingerület gyorsabb és hatékonyabb átadását.

A testi képességek fejlesztésének fő célja a mozgás megszerettetése, az egészséges edzettség kialakítása.

A gyermekek mozgásszükséglete befolyásolja optimális terhelhetőségüket.

A fejlesztés legfontosabb színtere az óvoda udvara, melyet minden évszakban biztosítanunk kell.

Feladataink:

- ❖ minél több lehetőség biztosítása arra, hogy a gyermekek kedvük szerint, kötetlenül mozoghassanak, de alkalmazzunk mozgásos szabályjátékokat is,
- ❖ az egyéni eltérésekre épülő, de életkoruknak megfelelő terhelést biztosítunk a gyermekeknek,
- ❖ fejlődésüket mindig önmagukhoz mérjük, a kis lépéseket is értékeljük. Pozitív megerősítéssel sikerélményhez juttatjuk.

6.7. Verselés, mesélés

Az anyanyelvi nevelésen, fejlesztésen túl elősegíti:

- ❖ a gyermekek érzelmi nevelését,
- ❖ empátiakészségének fejlesztését,
- ❖ a versekhez, mondókákhoz, dramatizálásokhoz kapcsolódó mozgások során a szem – kéz koordinációját,
- ❖ intellektuális fejlődését,
- ❖ szókincs gyarapodását,
- ❖ a meséből a gyermek magába szívja a helyes erkölcsi értékeket, gondolkodásmódot, fejleszti igazságérzetét.

6.8. Ének, zene, népijáték, tánc

A zenei nevelés teljes személyiséget formáló, minden tevékenységben benne rejlő lehetőség. A beszéd, a ritmusérzék fejlesztésén keresztül is kiválóan tökéletesíthető.

A gyermekekre jellemző a zenei érdeklődés. Örömmel vesznek részt a dalos játékokban, tudnak és mernek is énekelni, táncolni. Ezen keresztül sok- sok sikerélményhez juttathatjuk őket, és közelebb kerülhetünk hozzájuk a további készség- képesség terület fejlesztése érdekében.

6.9. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermekek alkotás közben gazdagodnak, manuális készségeik, érzékelésük, gondolkodásuk, érzelmeik fejlődnek. Akaratuk és kitartásuk edződik, szín és formaérzékük, térlátásuk gazdagodik. Hagyjuk, hogy a kacsatok világából csodákat hozzanak létre. A változatos technikák alkalmazásával lehetőség nyílik az önkifejezésre, átéljük az alkotás örömét.

Sikerélmény által önbizalmuk erősödik és újabb alkotásra serkenti őket. Ösztönző, motiváló környezetben a gyermekek örömmel tevékenykednek, közben készségeik, képességeik, képzeletük fejlődik.

7. A családok bevonása az óvoda életébe

Programunkban minden szülői részvételt szívesen fogadunk, nem lehet azonban az óvodai nevelésben az óvodapedagógus szerepét a segítő szülővel behelyettesíteni. A szülők felelősségérzete megnő az által, hogyha bevonjuk őket az óvoda életébe, megtapasztalja az óvodapedagógus felkészültségét, a gyermek fejlesztésére tett erőfeszítéseket, és a családjával szembeni előítélet mentes elfogadást.

Az óvodapedagógus sok- sok információt szerezhet a családokról, a gyermek otthoni háttéréről. Lehetőség nyílik arra, hogy jobban megismerhessük a gyermekek egyéni eltéréseit, adottságait, érdeklődését, erősségeit, valamint a szülők gyermekekkel szemben támasztott elvárásait, a család értékrendjét. Az őszinteség, a segítőkész emberi hangnem bizalmat kelt a hátrányos helyzetű szülőkben, különösen, ha látja, és tapasztalja, hogy gyermekét elfogadják.

A roma családok szokás és értékrendje különböző, ám az a szülő, aki már maga is járt óvodába, onnan pozitív emlékei vannak, szívesen engedi a saját gyermekét is, és örömmel fogadja az óvodapedagógus instrukcióit.

Tegyük hát az óvodát olyanná számukra, hogy szívesen fogadják tanácsainkat, azt látván, hogy mi sem teszünk különbséget, és szívesen és szeretettel neveljük, oktatjuk gyermekeiket.

8. Gyermekevédelem

Gyermekevédelmi munkánk hosszú távú célja az inkluzív szemléletű óvodai rendszer kialakítása, minden óvodás korú gyermekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a speciális segítséget igénylő gyermekek komplex gondozása.

Programunk személyiségekre épül, enyhíti a szociokulturális ártalmakat, megelőzheti a magatartási és tanulási zavarok kialakulását, támogatja a sikeres iskolakezdést, a korai iskolai lemorzsolódás megelőzését. Gyermekevédelmi munkánkat közvetlenül támogatják az óvodai szociális segítők.

Feladataink:

- ❖ Enyhítse, elhárítsa azokat a hatásokat, amelyek a gyermekek fejlődésére negatívan hatnak.
- ❖ Segítse azoknak a hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulhatnak a gyermekek zavartalan fejlődéséhez.

- ❖ Az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet.

A gyermekekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben fedezhetjük fel a személyiségfejlődési problémákat (nehezen nevelhetőség, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésben való elmaradás).

- ❖ A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak korai felderítés alapján lehetséges.
- ❖ Gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvodai nevelőtestület együttesen felelős.

A gyermekvédelmi megbízott feladatai:

- ❖ minden nevelési év elején összesíti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek adatait,
- ❖ munkatervet készít,
- ❖ a feladatokat időrendben rögzíti,
- ❖ segíti a csoport gyermekvédelmi munkáját,
- ❖ gyermekvédelmi továbbképzéseken részt vesz, az ott hallottakról tájékoztatja kollégáit.

9. Nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők feladatai

Az óvodapedagógus mellett, és irányításával, a munkaköri leírásában meghatározott tevékenységek során részt vesz a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális hátrányaik enyhítését célzó, alábbi feladatok ellátásában:

- ❖ a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése,
- ❖ az egészséges életmód alakítása,
- ❖ biztonságos környezet kialakítása,
- ❖ kedvező érzelmi hatások, derűs légkör biztosítása,
- ❖ érzelmi biztonság nyújtása,
- ❖ állandó értékrend közvetítése.

Erkölcsi nevelés feladataiban:

- ❖ erkölcsi érzékenység fejlődésének segítése,
- ❖ annak elfogadtatása, megértetése, hogy az emberek különböznek egymástól,
- ❖ szokás- és normarendszer megalapozásában,
- ❖ erkölcsi tulajdonságok kialakítása: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség,
- ❖ hazaszeretet, szülőföldhöz kötődés alapozása.

Érzelmi nevelés feladataiban

- ❖ normák, csoportnormák, értékek közvetítése,
- ❖ pozitív attitűd, érzelmi töltés,
- ❖ közös élményeken alapuló tevékenységek szervezése,
- ❖ személyes mintaadás, modell értékű szerep betöltése.

Anyanyelvi nevelés feladataiban:

- ❖ a kommunikáció különböző formáinak alakítása,
- ❖ a beszéd és kommunikációs kedv fenntartása,
- ❖ a gyermek meghallgatása,
- ❖ kérdésekre, válaszokra figyelés,
- ❖ fejlesztendő terület: beszédhallás, beszédértés, beszédtempó, hangutánzás, hangfelismerés, beszéd és gondolkodás kapcsolata, szókincsfejlesztő, képzeletnővelő játékok; a tevékenységeket kíséri beszéd.

Értelmi nevelés feladataiban:

- ❖ érdeklődés, kíváncsiság,
- ❖ tapasztalatok, élmények,
- ❖ fejlődést ösztönző pozitív környezet, pozitív érzelmek, kreatív klíma, reziliencia, rugalmas alkalmazkodás.

Munka jellegű tevékenységek során:

A munka személyiségfejlesztő hatása érdekében feladatunk:

- ❖ a munkafeladatok egymás közötti felosztása,
 - ❖ kortársak segítségének igénylése,
- felnőttek segítségének kérés.

EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV

Gyermek neve:		
Születési ideje:		
Mérés ideje:		
Megfigyelési időszak:		
Fejlesztést végző óvodapedagógus/ok neve:		
Megfigyelési, mérési eredmények értékelése:		

.....év.....hó				
idő	Fejlesztendő terület	Tevékenységek Játékok	Szükséges eszközök	Munkaforma
1.HÉT				
2.HÉT				
3. HÉT				
4. HÉT				

Kelt:

óvodapedagógus

óvodapedagógus

Tájékoztató a gyermek fejlődéséről

Gyermek neve:	
Születési ideje:	
Értékelt terület	Megállapítások, tapasztalatok, mérési eredmények, fejlesztendő területek
Érzelmi-akarat élet	
Szocializáció	
Anyanyelvi fejlettség	
Mozgásfejlettség	
Értelmi fejlettség	
Szülői együttműködés szükséges területei	

Miskolc,.....

óvodapedagógus
aláírása

óvodapedagógus
aláírása

Gyermekekkel kapcsolatot tájékoztatás egy nyomtatott példányát átvettem:

szülő(k)/értesítendő hozzátartozó(k)
aláírása